

เรียนไทยได้จีน : นิทานสุภาษิตจีน (313) 成语故事 (三一三)

วันที่ 10 มีนาคม 2567 - 16:28 น.

Facebook

Twitter

LINE

Copy Link

ที่มา	คอลัมน์ "เรียนไทยได้จีน"
ผู้เขียน	อ.ช่อชิง เมธาธารณกุล ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มฟล.

เรียนไทยได้จีน : นิทานสุภาษิตจีน (313) 成语故事 (三一三)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ **先礼后兵/先禮後兵 xiān lǐ hòu bīng** (เขียน หลี่ โห้ว ปิง) โดย คำว่า **先 xiān** (เขียน) แปลว่า ก่อน ทำก่อน อันดับแรก **礼/禮 lǐ** (หลี่) แปลว่า มารยาท (ในที่นี้หมายถึงความอ่อนโยน ความสุภาพ) **后/後 hòu** (โห้ว) แปลว่า ทีหลัง อันดับหลัง **兵 bīng** (ปิง) แปลว่า ทหาร และเฉพาะในบทความนี้แปลว่า กำลัง การใช้กำลัง (ทหาร) ใช้ความแข็งแกร่ง เมื่อรวมกันแล้วจะหมายถึง ใช้ความสุภาพ

ก่อนแล้วค่อยใช้กำลัง ใช้ความนุ่มนวลก่อนใช้ความแข็งกร้าว ใช้ไม่อ่อนก่อนใช้ไม่แข็ง หรือ การเจรจาก่อนใช้กำลังทหารเข้าจัดการ มักใช้ในทางการเมือง การศึก หรือความขัดแย้งใดๆ โดยใช้ไม่อ่อนหรือใช้เจรจากันก่อน หากตกลงกันไม่ได้ ค่อยใช้ไม่แข็งหรือใช้กำลังเป็นขั้นสุดท้ายในการจัดการปัญหานั้นๆ มาดูตัวอย่างจากนิทานสุภาษิตจีนนี้กัน

ในยุคชานกั๋ว 三国/三國 Sānguó (สามก๊ก) หลังจากเจาเซา 曹操 Cáo Cāo (โจโจ) รวบรวมดินแดนทางตอนเหนือได้แล้วในระดับหนึ่ง ก็สั่งระดมพลเพื่อลงปราบปรามและยึดดินแดนทางภาคกลางตลอดจนภาคใต้ หนึ่งในเป้าหมายต้นๆ ที่เจาเซาต้องการยิ่งคือการปราบปรามเมืองสวีโจว 徐州 Xúzhōu (ซีจิว) ด้วยเหตุผลต้องการล้างแค้นเจ้าเมืองสวีโจว นามว่าเถาเชี่ยน 陶謙 Táo Qiān (โตเกี่ยม) ที่เป็นต้นเหตุให้บิดาของเขาต้องตาย กองทัพอันใหญ่โตของเจาเซายกมาหมายปิดล้อมเมือง

เถาเชี่ยนร้อนรุ่มกลุ่มใจ เพราะรู้ว่าลำพังกำลังของตนนั้น ไม่อาจต้านทานกองทัพของเจาเซาได้แน่นอน จึงส่งคนไปขอความช่วยเหลือจากหลิวเป่ย์ 刘备/劉備 Liú Bèi (เล่าปี่) เมื่อกองทัพของหลิวเป่ย์ยกเข้าเมืองสวีโจวได้แล้ว ก็พอดีกับกองทัพของเจาเซาก็ตกมาปิดล้อมเมืองสวีโจวได้สำเร็จ สองกองทัพตั้งเผชิญหน้ากัน ถึงตอนนี้ก่อนจะเปิดศึกนั้น หลิวเป่ย์ก็ได้เขียนจดหมายถึงเจาเซาฉบับหนึ่งขึ้นมา เนื้อความประมาณว่า เห็นแก่บ้านเมืองที่กำลังวุ่นวาย ราชสำนักตกอยู่ในสภาวะซับซ้อนจากกลุ่มขุนศึกหลายก๊กที่ก่อการวุ่นวาย กลุ่มกองโจรก็ยังปราบปรามมิสิ้น ท่านจงอย่าได้มารุกรานเมืองสวีโจวเพื่อการแก้แค้นส่วนตัวเลย ถ้าท่านยอมถอนกำลังออกไป ปราบปรามเหล่ากบฏทั้งหลาย ประชาชนจะสรรเสริญ บ้านเมืองจะสงบสุข

เจาเซาอ่านจดหมายแล้วรู้สึกเดือดดาล กล่าวด้วยน้ำเสียงอันโมโหว่า หลิวเป่ย์คนนี้คิดว่าตัวเองเป็นใคร ยิ่งใหญ่มาจากไหน ที่กล้ามาสั่งสอนเจาเซา และยังบังอาจสั่งให้ถอยทัพกลับไป ดังนั้น เจาเซาจึงสั่งกองทัพเคลื่อนทัพบุกโจมตีเมืองสวีโจวทันที ทันใดนั้นก็มีการปรึกษาทางการทหารคนหนึ่งออกมาห้ามปรามเจาเซาเอาไว้ พร้อมอธิบายว่า หลิวเป่ย์เดินทางมาจากที่ไกลแสนไกลเพื่อมาช่วยเมืองสวีโจว และยังมีมารยาทเขียนจดหมายมา เช่นนี้แล้วหากท่านไม่รับไมตรี กลับสั่งทหารโจมตีจะไม่ได้ใจผู้คน ทางที่ดีท่านควรแสดงน้ำใจ ด้วยการตอบตกลงถอนทัพไปก่อน แล้วค่อยดูสถานการณ์ ซึ่งหากสบโอกาสก็สามารถจู่โจมได้ทันที

เฉาเซาฟิงแล้วรู้สึกคำพูดที่ปรึกษาที่มีเหตุผลดี ระหว่างที่กำลังโลเลจะตัดสินใจอย่างไรดีนั้น พลันก็มีข่าวมารายงานว่าเมืองหนึ่งที่เป็นฐานสำคัญของเฉาเซาถูก หลวี่บู 吕布 Lǚ Bù (ลิโป้) ลอบโจมตี ด้วยเหตุนี้เฉาเซาจึงสั่งเลิกทัพ พร้อมยกทัพกลับไปทำศึกกับหลวี่บู เมืองสวีโจวจึงรอดพ้นจากวิกฤตไปได้อีกครั้งหนึ่ง

(ที่มาภาพ <https://image.baidu.com/search/detail?ct>)

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：先以礼相待，行不通时再用强硬手段或动用武力。

成語比喻：先以禮相待，行不通時再用強硬手段或動用武力。

Chéngyǔ bǐyù: Xiān yǐ lǐ xiāng dài, xíng bùtōng shí zài yòng qiángyìng shǒuduàn huò dòngyòng wǔlì.

เฉิงยหรี ปี้ยวี่: เซียน อี้ หลี่ เซียง ไต, ลิง บูทง ฉือ ไจ โยง เฉียงอิง โฉวต้วน หั่ว โต้งโยง อู่ลี

สุภาษิตเปรียบว่า: ปฏิบัติต่อกันด้วยความสุภาพก่อน หากไม่ได้ผลค่อยใช้ไม้แข็ง หรือใช้กำลัง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

我在处理问题时，都会先礼后兵，以和平方式解决争端。

我在處理問題時，都會先禮後兵，以和平方式解決爭端。

Wǒ zài chǔlǐ wèntí shí, dōu huì xiānlǐhòubīng, yǐ hépíng fāngshì jiějué zhēngduān.

หั่ว ไ้ จูหลี่ เวินถึ ฉื่อ, โตว หุย เซียนหลี่โหว่ปิง, อี้ เหอผิง ฟางฉื่อ เจี้ยเจ่ว เจิงตวน

**ในขณะที่ผมเข้าจัดการกับปัญหานั้น ล้วนใช้วิธีด้วยความสุภาพก่อนการใช้กำลัง ยึด
การแก้ปัญหาคความขัดแย้งด้วยสันติวิธี**

อ. ช่อชิง เมธาธารณกุล ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มฟล.